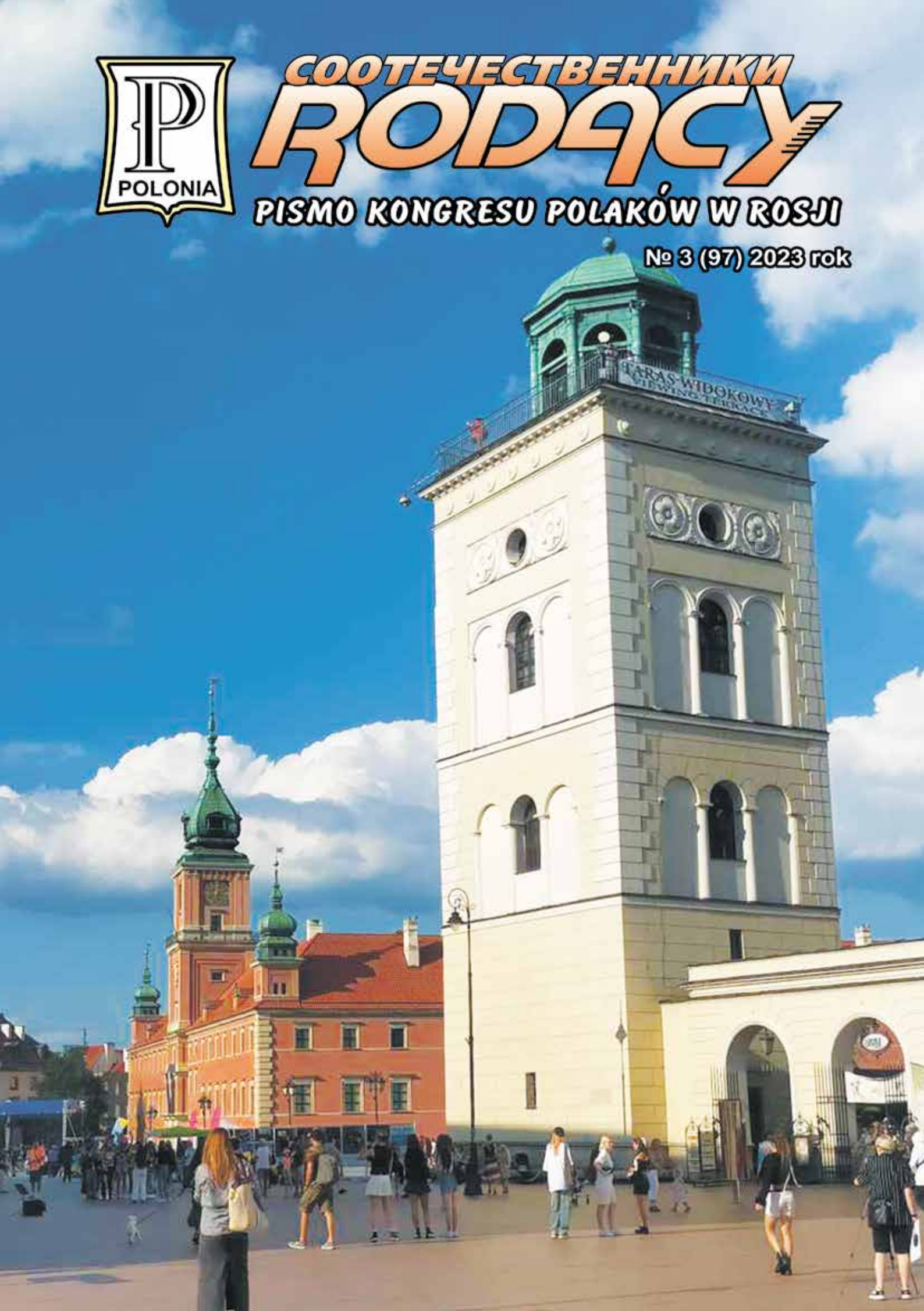
POLONIA
СООТЕЧЕСТВЕННИКИ
RODACY
PISMO KONGRESU POLAKÓW W ROSJI
№ 3 (97) 2023 rok
TARAS WIDOKOWY
VIEWING TERRACE

«RODACY»
Wydanie kultutalno-oświatowe.

Wydawcy: OFPNKA «Kongres Polaków w Rosji», zespół twórczy.

Redaktor naczelny Sergiusz Leończyk.
Rada redakcyjna:
Sergiusz Niemkow,
Marina Kożewnikowa,
Helena Władimirowa.
Zdjęcie na okładce: Dzwonnica kościoła akademickiego św. Anny w Warszawie. Autor zdjecia Sergiusz Leończyk.

Adres redakcji i wydawnictwa:
Rosja 655012, m. Abakan,
ul. Tarasa Shevchenko, 64–51

Kontakty:
Telefon: +7 923 214 29 48;
E-mail: rodacynasyberii.pl@gmail.com

- **www.rodacynasyberii.pl**
- **www.facebook.com/rodacynasyberii**
- **vk.com/public204043263**

Nakład 999 egz.
Kwartalnik ukazuje się w 2 językach od 1997 r.
Kolportaż bezpłatny.

«RODACY» (СООТЕЧЕСТВЕННИКИ)
Культурно-просветительское издание.
Издается с 1997 года.

Учредители: Всероссийская общественная организация «Федеральная польская национально-культурная автономия „Конгресс поляков в России"», творческий коллектив.

Гл. редактор Сергей Леончик.

Редакционный совет:
Сергей Немков,
Марина Кожевникова,
Елена Владимирова.
Фото на обложке: Колокольня академического костела св. Анны в Варшаве. Автор Сергей Леончик.

Адрес редакции, издателя:
Россия, 655012, г. Абакан,
ул. Тараса Шевченко, 64–51

Контакты:
Телефон: +7 923 214 29 48
E-mail: rodacynasyberii.pl@gmail.com

- **www.rodacynasyberii.pl**
- **www.facebook.com/rodacynasyberii**
- **vk.com/public204043263**

Подписано в печать:
по графику — 01.12.2023 г.
фактически — 04.12.2023 г.

Отпечатано в типографии «Журналист»,
655017, г. Абакан, ул. Советская, 71,
тел. (3902) 22-43-38

Тираж: 999 экземпляров.
Выходит раз в квартал
на польском и русском языках.
Распространяется бесплатно.

6+

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska"

№ 3 (97) 2023

СООТЕЧЕСТВЕННИКИ RODACY

Содержание • Spis treści

- О польском танце в Жешове / Z tańcem polskim w Rzeszowie..... 3
- Обращение ВОО ФПНКА «Конгресс поляков в России»..... 4
- Rocznica memoriału w Katyniu / Годовщина мемориала в Катыни 5
- День города Омска 2023 6
- 79 rocznica powstania warszawskiego (Sankt Petersburg) / 79 годовщина Варшавского восстания (Санкт-Петербург)..... 7
- Spotkanie w Murmańsku / Встреча в Мурманске..... 8–9
- Европейский день языков..... 9
- Ambasador RP w Sankt Petersburgu 10
- Art-Folk w Krasnogorsku 11
- Dożynki 2023 (Moskwa)..... 12
- Msza w Moskwie..... 13
- Праздник Войска Польского в Москве / Obchody Święta Wojska Polskiego w Moskwie..... 14
- W dniu 15 sierpnia — Święto Wojska Polskiego..... 15
- Dożynki 2023 w Orenburgu / Дожинки 2023 в Оренбурге..... 16–17
- Польские места Москвы 18
- Moskiewski pomnik Jana Pawła II..... 18
- О Polakach Moskwy / О поляках Москвы 19
- Памяти усопших / Pamięci zmarłych..... 20
- Obchody Dnia ofiar represji politycznych / День памяти жертв политических репрессий..... 21
- День памяти жертв политических репрессий и День поминовения усопших / Pamięci ofiar represji politycznych i z okazji Dnia Wszystkich świętych..... 22
- Konferencja nauczycieli polonijnych..... 23
- Dziady — prasłowiańskie święto..... 23

„Polak roku we Włoszech i na Świecie" / «Поляк года в Италии и в мире»..... str./стр. 24–25

- Хэллоуин по-польски / Halloween po polsku..... 26
- Хакасская Полония участвует в научной работе..... 27
- О польских сказках в Абакане..... 27
- Jubileusz 550-lecia Mikołaj Kopernika / Памяти великого астронома..... 28–29
- „Niesamowite losy przedmiotów" Sergiusza Fiela / «Невероятные судьбы предметов» Сергея Филя..... 30–31

Проект финансируется из средств Канцелярии Председателя Совета Министров в рамках конкурса для Полонии и поляков за границей в 2023 г.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

28 июня — 13 июля 2023 г. в польском городе Жешове прошел 1 курс 4-летнего Полонийного хореографического курса. В этом году российскую Полонию представляла хореограф ансамбля «Сибирский краковяк», председатель правления КНОО «Полония» Республики Хакасия Марина Кожевникова из г. Абакана.

О польском танце в Жешове

Марина Александровна начала обучение, которое продлится до лета 2026 г. Ежегодно в летнее время будет проходить трехнедельный курс, организованный Жешовским отделением ассоциации «Вспульнота Польска» и Жешовским университетом. Этот курс имеет давнюю традицию, и когда-то все его 4-годовые курсы окончила первый хореограф ансамбля «Сибирский краковяк» Юлия Скидан.

В этом году сразу после курса прошел 19 Международный фестиваль полонийных ансамблей. В нем приняли участие 20 ансамблей из Украины, Молдавии, Бразилии, Литвы, Канады, Австралии, США, Чехии, Литвы и Германии. Из-за сложившейся политической ситуации российские полонийные ансамбли не принимали участие в фестивале.

Благодарим Жешовский отдел ассоциации «Вспульнота Польска» за возможность бесплатного участия в курсе и возможность дальнейшего обучения. Стоит отметить, что Марина Кожевникова отлично сдала экзамены после первого курса, а полученные знания по народному и классическому танцам применит на занятиях с детьми и взрослыми участниками ансамбля «Сибирский Краковяк».

Ансамбль «Сибирский краковяк» чаще всех российских ансамблей принимал участие в Международном фестивале полонийных ансамблей в г. Жешове — в 2002, 2005, 2008 и 2014 гг.

Ред.

* * *

Z tańcem polskim w Rzeszowie

W dniach 28.06–13.07. 2023 r. w Rzeszowie odbył się I rok 4. letniego Polonijnego Studium choreograficznego edycja 2023-2026. Rosyjską Polonię reprezentuje w tej edycji jedyna uczestniczka — choreograf zespołu „Syberyjski Krakowiak" i obecnie Prezes Zarządu KNOO „Polonia" Republiki Chakasji w Abakanie Marina Kożewnikowa.

Kurs ten ma długą historię, obecnie organizatorami są Uniwersytet Rzeszowski i Rzeszowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska". W poprzednich audycjach kurs ten ukończyła pierwszy choreograf zespołu „Syberyjski Krakowiak" Julia Skidan.

W tym roku po zakończenie Kursu, która odbywał się aż w 4 grupach (w zależności od edycji) odbył się XIX Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Polonijnych (12-18.07. 2023 r.).

W tym roku wzięło w nim udział 20 zespołów z Ukrainy, Mołdawii, Brazylii, Litwy, Kanady, Australii, USA, Czech, Litwy i Niemiec. Niestety z wiadomych przyczyn żaden zespół polonijny z Rosji nie wziął udziału w Festiwalu. Jednak bardzo się cieszymy, że Marina Kożewnikowa wzięła udział w Kursie choreografii i dużo nowego dowiedziała się o polskim tańcu klasycznym i ludowym.

Za nieodpłatny udział w tym kursie naszej choreograf serdeczne podziękowanie dla Rzeszowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska".

Tu warto przypomnieć, że zespół „Syberyjski Krakowiak" z Abakanu najczęściej wśród polonijnych zespołów

reprezentował Polonię rosyjską w XII, XIII, XIV i XVI Światowym Festiwalu Zespołów Polonijnych w Rzeszowie (2002, 2005, 2008, 2014).

Red.

• *Памятник полякам — жертвам политических репрессий на Левашовском мемориальном кладбище (Санкт-Петербург).*

• *Мемориал «Памяти поляков — жертв ссылок XVII–XIX веков и массовых репрессий XX века, а также выдающихся исследователей Якутского края» (Якутия).*

Обращение ВОО ФПНКА «Конгресс поляков в России»

Начальнику Департамента
Управления Президента Российской Федерации
по внутренней политике
Т.В. Вагиной

Уважаемая Татьяна Валериевна!

В связи с многочисленными фактами уничтожения, повреждения и осквернения в ряде регионов Российской Федерации объектов памяти поляков и российских граждан польского происхождения направляю Вам обращение ВОО ФПНКА «Конгресс поляков в России».

Г.Б. Романова,
председатель
член Совета при Президенте РФ
по межнациональным отношениям

* * *

Федеральная польская национально-культурная автономия «Конгресс поляков в России» с тревогой отмечает многочисленные случаи уничтожения мест памяти, связанных с историей польского населения нашей страны, явившиеся результатом прямого вандализма, а также открытых и негласных действий местных властей. В частности:

● вандализированы места захоронений поляков — ссыльных и вынужденных переселенцев в поселках Костоусово и Озерное (Свердловская область);

● вандализирован мемориал «Памяти поляков — жертв ссылок XVII–XIX веков и массовых репрессий XXвека, а также выдающихся исследователей Якутского края» (Якутия);

● демонтирован памятник и крест в память о репрессированных поляках и литовцах в селе Пивовариха (Иркутская область);

● разрушен католический крест на мемориальном кладбище «Красный Бор» в Прионежском районе (Карелия);

● разрушен памятник ссыльным полякам и литовцам в поселке Галяшор (Пермский край);

● вандализирован и вывезен памятник полякам — жертвам политических репрессий на Левашовском мемориальном кладбище (Санкт-Петербург);

● демонтирована мемориальная доска в память о расстрелянных поляках на здании Тверского государственного медицинского университета (Тверская область);

● снята мемориальная доска в память о поляках — узниках Шлиссельбургской крепости (Ленинградская область);

● сняты мемориальные доски, связанные с формированием армии генерала Владислава Андерса в Бузулуке (Оренбургская область).

Есть обоснованные опасения, что этот список значительно шире и может быть продолжен. Следует особо отметить, что описанные инциденты, организаторов которых объединяет политическая мотивация и необоснованная неприязнь к польскому народу, уже привели к надругательству над захоронениями россиян польского происхождения, стиранию памяти о важных для российской истории деятелях и событиях, нанесли ущерб межнациональному согласию, имиджу Российской Федерации на международном уровне.

ФПНКА «Конгресс поляков в России» рассчитывает на расследование и правовую оценку всех подобных случаев и выражает поддержку местным организациям, которые занимаются опекой над местами национальной памяти.

Rocznica memoriału w Katyniu

28 lipca przypada 23. rocznica otwarcia Memoriału Katyńskiego. Ambasador Krzysztof Krajewski wraz ze współpracownikami złożył wizytę w Katyniu, aby oddać hołd ofiarom stalinowskich represji politycznych.

Ambasador złożył kwiaty na Polskim Cmentarzu Wojennym, gdzie spoczywają ofiary mordu katyńskiego — ponad 4400 jeńców obozu w Kozielsku, zamordowanych w 1940 r. w Smoleńsku.

Memoriał Katyński jest wspólnym miejscem tragicznych wydarzeń, morderstw nie tylko polskich oficerów, ale także tysięcy niewinnych ofiar — obywateli b. Związku Sowieckiego.

Ambasador Krzysztof Krajewski pokłonił się przed krzyżem prawosławnym, oddając w ten sposób szacunek wspólnej wierze chrześcijańskiej. Klękając przed krzyżem Ambasador w swych myślach był na Cmentarzu Ofiar NKWD w Lewaszowie pod Sankt Petersburgiem, gdzie w niejasnych okolicznościach w ostatnich dniach usunięto nagrobek z krzyżem upamiętniającym polskie ofiary stalinowskich represji politycznych.

W swoim wystąpieniu okolicznościowym na zakończenie uroczystości, zwracając się do licznie zgromadzonej Polonii, Ambasador odniósł się do szczególnej postaci pilotki, podporucznik Janiny Lewandowskiej, jedynej kobiety, która została zamordowana w zbrodni katyńskiej. Ambasador przypomniał jej patriotyczny życiorys — poświęcenie dla wolnej Polski. Janina Lewandowska została brutalnie zamordowana strzałem w tył głowy w dniu swoich 32. urodzin.

Ambasador z cała mocą podkreślił, że Federacja Rosyjska oficjalnie przyznała odpowiedzialność reżimu sowieckiego za tę zbrodnię.

Szef polskiej misji dyplomatycznej złożył również kwiaty na rosyjskiej części cmentarza.

W ramach uroczystości katyńskich ojciec Ptolemeusz poprowadził modlitwę.

Informacja
Ambasady RP w Moskwie

* * *

Годовщина мемориала в Катыни

28 июля исполнилось 23 года со дня открытия Катынского мемориала. Посол Кшиштоф Краевски и его соратники посетили Катынь, чтобы почтить память жертв сталинских политических репрессий.

Посол возложил цветы на Польском военном кладбище, где похоронены жертвы Катынского расстрела — 4415 узников Козельского лагеря, расстрелянных в 1940 году в Смоленске.

Катынский мемориал — общее место трагических событий, убийств не только польских офицеров, но и тысяч невинных жертв — граждан бывшего Советского Союза.

Посол Кшиштоф Краевски склонился перед православным крестом, отдав тем самым дань уважения общей христианской вере. Преклонив колени перед крестом, посол мысленно находился на Кладбище жертв НКВД в Левашуве под Санкт-Петербургом, где при невыясненных обстоятельствах была снята надгробная плита с крестом в память о польских жертвах сталинских политических репрессий.

Во время своего выступления в конце церемонии, обращаясь к многочисленной собравшейся Полонии, Посол упомянул об особом характере летчицы лейтенанта Янины Левандовской, единственной женщины, убитой во время Катынского расстрела. Посол напомнил о её патриотической биографии — преданности свободной Польше. Янина Левандовская была жестоко убита выстрелом в затылок в свой 32-й день рождения.

Посол подчеркнул, что Российская Федерация официально признала ответственность советского режима за это преступление.

Глава польской дипмиссии также возложил цветы на российской части кладбища.

В рамках катынских торжеств отец Птолемей прочитал молитву.

Информация
Посольства РП в Москве

День города Омска 2023

5 августа город Омск отмечал 307-ю годовщину со дня своего основания. Подготовка праздника велась во всех областях культурной сферы города. Основное празднование мероприятия проходило на территории сквера им. Алтунина, где состоялся красочный фестиваль национальных культур «Один мир — тысяча голосов». На празднование Дня города в Омск было приглашено много гостей, как из регионов России, так и стран ближнего зарубежья.

В нашем городе, нашем общем доме проживают представители более 120 народностей, которые отличаются друг от друга культурой, традициями, языком и историей. На выставочных стендах, установленных на территории сквера, были отражены элементы самобытности, традиций и культуры народов многонационального Омска. В рамках празднования 307-летия города была организована обширная культурно-спортивная программа, проходившая во всех районах областного центра.

В этот праздничный погожий день каждый национальный центр представил свой народ, его коренные традиции, быт, песенную и хореографическую культуру. На территории парка была установлена большая сценическая площадка, на которой выступили 32 национальных коллектива города.

Не остались в стороне и члены омской общественной организации ПКПО «Родзина — Семья». Представляя наше выступление, ведущий концертной программы упомянул, что польский язык один из трудных языков мира, и поприветствовал зрителей на нем. На сценической площадке Оксана Рузимова исполнила песни «Po jagody» и «Ostatnia niedziela». Ее выступление зрители встретили бурными аплодисментами. Вслушиваясь в красивые мелодии песен, они с удовольствием открывали для себя удивительную красоту и богатство национальной польской культуры.

В конце праздника от администрации города Омской региональной общественной организации «Польское культурно-просветительское общество «Родзина — Семья» было вручено Благодарственное письмо за участие в мероприятии.

Валентина ШМАКОВА,
председатель правления
«Родзина — Семья»

79 rocznica powstania warszawskiego
Obchody w Sankt Petersburgu

1 sierpnia, w 79. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, z inicjatywy Kongresu Polaków w Sankt Petersburgu odbyło się spotkanie poświęcone pamięci uczestników Powstania Warszawskiego 1944. W spotkaniu wzięły udział p.o. dyrektora IP Joanna Ślubowska i wicekonsul Inga Postuła.

Fot. E. Martynowicz, I. Postuła

79 годовщина Варшавского восстания.
Мероприятия в Санкт-Петербурге

1 августа в 79-ю годовщину начала Варшавского восстания по инициативе Конгресса поляков в Санкт-Петербурге состоялась встреча, посвященная памяти участников Варшавского восстания 1944 г. На встрече присутствовали и. о. директора Польского института Йоанна Слюбовская и вице-консул Инга Постула.

Фото: Е. Мартынович, И. Постула

13 sierpnia 2023 r. Ambasador Krzysztof Krajewski wraz z Małżonką wzięli udział we mszy św. w intencji Polonii i Polaków, która odbyła się w kościele p.w. św. Michała Archanioła w Murmańsku. Mszy przewodniczył ksiądz proboszcz Alejandro Jose Carbajo Olea, a w nabożeństwie uczestniczyli także Konsul Generalny RP w Sankt Petersburgu oraz p.o. dyrektora Instytutu Polskiego w Sankt Petersburgu.

Spotkanie w Murmańsku

Ksiądz Alejandro Olea przedstawił Ambasadorowi historię kościoła, opowiadając także o roli, jaką katolicka parafia odgrywa w życiu społeczności Murmańska.

„Przechodniu, powiedz Polsce, żeś widział nas tutaj leżących, gdyśmy świętym Jej prawom posłuszni będąc — polegli". Taki napis widnieje na pomniku polskich marynarzy poległych w konwojach arktycznych w Murmańsku, pod którym 15 sierpnia 2023 r., w Święto Wojska Polskiego, Ambasador Krzysztof Krajewski wraz z Małżonką złożyli kwiaty. Ambasador umieścił także na pomniku krzyż, przetopiony z lufy czołgu, który stanowi symbol „zwycięstwa dobra nad złem". Został on poświęcony przez o. Jacka Dudkę, kapelana Polonii w Sankt Petersburgu.

Polska delegacja zapaliła także znicze na kwaterach polskich żołnierzy i marynarzy na miejscowym cmentarzu wojennym. Spoczywa tam 8 Polaków — członków załogi niszczyciela ORP Garland i statku SS Tobruk, którzy brali udział w konwojach arktycznych. Ambasador oddał hołd również wojskowym innych narodowości poległych w alianckich konwojach. W uroczystości uczestniczyli Konsul Generalny RP w Sankt Petersburgu oraz p.o. dyrektora Instytutu Polskiego w Sankt Petersburgu.

Marynarze Polskiej Marynarki Wojennej i Polskiej Marynarki Handlowej, w tym niszczycieli ORP Garland, ORP Piorun i ORP Orkan, odegrali znaczną rolę w ochronie konwojów arktycznych w latach 1942–1944. Pomnik upamiętniający polskich marynarzy w Murmańsku został odsłonięty 1 września 1989 r. w asyście kompanii reprezentacyjnej Marynarki Wojennej RP. Pod monumentem złożono urnę z ziemią z Westerplatte.

Informacja
Ambasady RP w Moskwie

Встреча в Мурманске

13 августа 2023 года Посол Кшиштоф Краевски вместе с супругой приняли участие в Святой Мессе в интенции Полонии и поляков, которая состоялась в приходе Святого Архангела Михаила в Мурманске. Мессу возглавил настоятель прихода Алехандро Хосе Карбахо Олеа. На богослужении присутствовали Генеральный консул Республики Польша в Санкт-Петербурге и и.о. директора Польского института в Санкт-Петербурге.

Настоятель Алехандро Олеа представил Послу историю прихода, а также рассказал о роли, которую приход играет в жизни жителей Мурманска.

«Прохожий, скажи Польше, что видел ты нас здесь, лежащих, когда святым ее правам послушны — мы пали», гласит надпись на памятнике польским морякам, погибшим в полярных конвоях в Мурманске, к которому 15 августа 2023 г., в праздник Войска Польского, Кшиштоф Краевски вместе с супругой возложил цветы. Посол также возложил к памятнику оловянный крест, переплавленный из дула танка, символизирующий «победу добра над злом». Крест был освящен отцом Яцеком Дудка, капелланом Польской общины в Санкт-Петербурге.

Польская делегация зажгла свечи на могилах польских солдат и моряков на местном военном кладбище. Там покоится 8 поляков — членов экипажа миноносца «Гарланд» и судна «СС Тобрук», которые принимали участие в полярных конвоях. Посол почтил память военных других национальностей, погибших в союзнических конвоях. В торжестве принял участие Генеральный консул Республики Польша в Санкт-Петербурге и и.о. Директора Польского института в Санкт-Петербурге.

Значительную роль в охране союзнических полярных конвоев в 1942–1944 гг. сыграли моряки Военно-морских сил Польши и Польского торгового флота, а также миноносцы «Гарланд», «Перун», «Оркан». Памятник польским морякам в Мурманске был открыт 1 сентября 1989 года в сопровожении роты почетного караула Военно-морского флота Республики Польша. Под памятником тогда была помещена урна с землей из Вестерплатте.

Информация Посольства РП в Москве

МОСКВА • MOSKWA

Европейский день языков

23 сентября Польский культурный центр представил польскую программу на Европейском дне языков.

Этот день отмечается в разных странах Европы каждый год, в конце сентября. Целью праздника является содействие изучению языков, что помогает лучше понимать разные культуры.

Мероприятие было организовано EUNIC, мировым сообществом институтов культуры Европы, и университетом «Universal University» совместно с частными языковыми школами, культурными центрами и посольствами европейских стран в Москве.

Информация Польского культурного центра

Ambasador RP w Sankt Petersburgu

24 września Ambasador RP w FR Krzysztof Krajewski wraz z Małżonką wzięli udział we Mszy św. w bazylice pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Sankt Petersburgu. Po nabożeństwie złożono kwiaty w krypcie, która przez 140 lat była miejscem ostatniego spoczynku króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Ambasador spotkał się z petersburską Polonią, bardzo licznie przybyłą do bazyliki, obejrzał wystawę „Polacy w Sankt Petersburgu", prace dzieci z Polskiej Macierzy Szkolnej poświęcone Mikołajowi Kopernikowi oraz wysłuchał koncertu pieśni patriotycznych. W spotkaniu wziął udział KG w Sankt Petersburgu i p.o. dyrektora IP.

Informacja
Polskiego Instytutu Kultury

Art-Folk w Krasnogorsku

W dniu 2 września 2023 roku w Krasnogorsku odbył się Festiwal Kultur Narodowych „Art-Folk", w którym wziął udział MNKAP „Dom Polski".

Na Festiwalu można było zobaczyć wytwory sztuki ludowej, posmakować dania kuchni narodów Rosji, wziąć udział w akcji charytatywnej „Festiwal szarlotki" i spróbować różnych rodzajów ciast, a także posłuchać pieśni ludowych.

Członkowie „Domu Polskiego" poprowadzili warsztaty tworzenia korali, kartek ze wzorami ludowymi i kwiatów z papieru. Na Festiwalu wystąpił także Zespół Muzyczny „Domu Polskiego" — „Wisła", którego uczestnicy wykonali piękne polskie piosenki.

Elżbieta OBIERNICHINA

Zdjęcia: Lidia Polak, Elżbieta Obiernichina

Dożynki 2023

**Pełne wozy!
Gospodarze,
ziemia dała plony w darze!**

MOCKBA • MOSKWA

W sobotę 30 września w Kurii Kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP w Moskwie odbyły się Dożynki zorganizowane przez Moskiewską Narodowo-Kulturalną Autonomię Polaków „Dom Polski”.

Zebranych przywitał o. Dariusz Gojko, wygłaszając modlitwę dziękczynną za tegoroczne plony. W swoim kazaniu celebrans wyraził nadzieję, że chleba i innych darów ziemi nigdy nie zabraknie, a następnie dokonał pokropienia wodą święconą wieńców dożynkowych oraz tradycyjnych polskich potraw przygotowanych przez moskiewskich Polaków.

Gospodyni Dożynek, prezes Domu Polskiego p. Ewelina Szyszkowa, wręczyła bochen chleba upieczonego z mąki pochodzącej z tegorocznych zbiorów honorowemu gościowi wydarzenia, p. Marcinowi Chmielowi, konsulowi RP w Moskwie.

Uroczyste spotkanie zwieńczył koncert, w którym wzięli udział członkowie Domu Polskiego, w tym młodzież. Program koncertu obejmował śpiewy, tańce oraz konkursy dla dzieci. Na końcu imprezy odznaczono dyplomami autorów wieńców, a także uczestników festiwalu dań.

Stanisław SZURYGIN

Zdjęcia: Elżbieta Obiernichina, Olga Khroul

Msza w Moskwie

1 sierpnia 2023 r. w Katedrze Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Moskwie odbyła się Msza Święta, podczas której w modlitwach wspominano o uczestnikach Powstania Warszawskiego walczących z hitlerowcami oraz innych którzy wyzwalali Warszawę od nazistów w czasach II Wojny Światowej.

Powstanie Warszawskie było największym wystąpieniem zbrojnym Polskiego Państwa Podziemnego (PPP) w okupowanej przez Niemców Europie, trwającym 63 dni (01.08.1944 – 02.10.1944).

Elżbieta OBIERNICHINA

Zdjęcia: Anatol Czajkowski, Olga Dubjagina

Праздник Войска Польского в Москве

18 августа 2023 г., в рамках торжеств по случаю праздника Войска Польского, Посол Республики Польша в Российской Федерации Кшиштоф Краевски в сопровождении Консула Славомира Лучака почтил память генерала Леопольда Окулицкого. К символической могиле последнего главнокомандующего Армией Крайовой на Донском кладбище были возложены цветы и зажжены свечи.

Informacja Ambasady RP w Moskwie

* * *

Obchody Święta Wojska Polskiego w Moskwie

18 sierpnia 2023 r., w ramach obchodów Święta Wojska Polskiego, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Federacji Rosyjskiej Krzysztof Krajewski, któremu towarzyszył konsul Sławomir Łuczak, uczcił pamięć gen. bryg. Leopolda Okulickiego, złożywszy kwiaty i zapaliwszy znicze na symbolicznej mogile ostatniego Komendanta Głównego Armii Krajowej na Cmentarzu Dońskim w Moskwie.

Информация Посольства РП в Москве

W dniu 15 sierpnia — Święto Wojska Polskiego

Dzień Wojska Polskiego, to szczególne święto Sił Zbrojnych Rzeczpospolitej Polskiej. Jest ono obchodzone w dniu 15 sierpnia każdego roku, na pamiątkę zwycięskiej Bitwy Warszawskiej, zwyczajowo zwanej Cudem nad Wisłą.

Bitwa Warszawska

Bitwa Warszawska rozegrana była w 1920 roku, podczas toczącej się wojny polsko-bolszewickiej. W czasie wspomnianej bitwy, żołnierz polski uratował Europę przed rozprzestrzeniającą się nawałą bolszewicką, zwaną zwyczajowo „stalinowską czerwoną zarazą".

Dzień wolny od pracy

Święto Wojska Polskiego, jest dniem ustawowo wolnym od pracy. W okresie II Rzeczpospolitej obchodzono to święto jako „Dzień Żołnierza", również dla upamiętnienia zwycięskiej Bitwy Warszawskiej, także w dniu 15 sierpnia. Warto jest wiedzieć, że w dniu 15 sierpnia 1920 roku w godzinach nocnych, pierwsze oddziały 21 Dywizji Górskiej rozpoczęły forsowanie rzeki Wieprz znajdującej się w pobliżu Kocka. Rozpoczęto wówczas kontrofensywę, w wyniku której rozbito wojska rosyjskiego Frontu Zachodniego, znajdującego się pod rozkazami Michaiła Tuchaczewskiego.

Okres międzywojenny

„Dzień Żołnierza", bardzo uroczyście obchodzono w czasie międzywojnia. Święto to obchodzono aż do roku 1989 pod nazwą Dnia Wojska Polskiego, ale już w dniu 12 października, ku uczczeniu bitwy mającej miejsce pod Lenino z udziałem I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki. Bitwa ta, była rozegrana w czasie II wojny światowej.

Ustawa sejmowa z dnia 30 lipca 1992 przywróciła obchody Święta Wojska Polskiego w dniu 15 sierpnia każdego roku.

Ewa MICHAŁOWSKA-WALKIEWICZ

• *Stanisław Michałowski.*

Dożynki 2023 w Orenburgu

30 września 2023 r. Centrum Kultury Polskiej „Wawel" zorganizowało spotkanie poświęcone polskiemu ludowemu świętu zakończenia zbiorów „Dożynki". Obchodzono tu także kilka jesiennych świąt — Międzynarodowy Dzień Muzyki, „Senior" (dzień seniora) i Dzień Nauczyciela (kilku członków ZPK „Wawel" — z zawodu nauczyciele).

Spotkanie odbyło się w pomieszczeniu przy katolickim kościele Matki Bożej Loretańskiej. Oprócz członków CPC „Wawel" na spotkaniu uczestniczyli również zaproszeni goście.

Jak zwykle na takie święto, zorganizowano stół na smakołyki z darami jesieni-owocami, jagodami, warzywami i gotowymi potrawami. Szczególne miejsce na stole zajął uzbecki pilaw, którym zafundował nas szef uzbeckiej narodowej społecznej organizacji Abdullah Kamolov. „Królem stołu" był polsko-litewski bigos, przygotowany przez członkinię Wawelu i solistkę zespołu „Jarzębina" Kowalenko Ninę Pietrowną. Bigos okazał się niesamowicie pyszny! A także były polskie kanapki, szarlotka upieczona przez Mielnikową Lidię Nikołajewną, soki owocowe i kawa po warszawsku. Zorganizowano stolik z polskimi pamiątkami.

Na wakacjach czytali wiersze o jesieni: Aleksander Puszkin — „Oczarowanie", Władysław Broniewski „Odlot bocianów", a także Adam Mickiewicz-fragment poematu „Pan Tadeusz" — o kuchni polskiej (przygotowanie bigosu).

Przez całe święto brzmiała muzyka „na żywo" — saksofon. Kompozycje jazzowe wykonywał Łazizjon Nabijew nasz Pan muzyk.

Zespół Pieśni polskiej „Jarzębina" wraz ze wszystkimi uczestnikami zaśpiewał polskie piosenki „Szła dzieweczka", „W zielonym Gaju" oraz piosenkę Bulata Okudżawy na wiersze polskiej poetki Agnieszki Osieckiej „Ach, Panie, Panowie".

Prowadzące święta — Ludmiła Markowa i Larisa Kurzina

Larysa KURZYNA,
Kierownik CPC „Wawel"
Fotograf Ravil Shakirov

Дожинки 2023 в Оренбурге

30 сентября 2023 г. Центр польской культуры «Вавель» провел встречу, посвященную польскому народному празднику окончания сбора урожая Дожинки. Здесь же отметили и несколько осенних праздников — Международный день музыки, Сеньор (День пожилого человека) и День учителя (несколько членов ЦПК «Вавель» по профессии учителя).

Встреча прошла в помещении при католической Церкви Божией Матери Лоретанской. Кроме членов ЦПК «Вавель» на мероприятии присутствовали и приглашенные гости.

Как и принято на таком празднике, был организован стол для угощений с дарами осени — фруктами, ягодами, овощами и готовыми блюдами. Особое место на столе занял узбекский плов, которым нас угостил руководитель национальной общественной узбекской организации «Соотечественники» Абдулла Камолов. Королем стола был польско-литовский бигос, приготовленный членом ЦПК «Вавель» и солисткой ансамбля «Яжембина» Коваленко Ниной Петровной. Бигос получился невероятно вкусным! Также были польские бутерброды (канапки), яблочный пирог, испеченный Мельниковой Лидией Николаевной, фруктовые соки и кофе по-варшавски. Был организован столик с польскими сувенирами.

На празднике прочитали стихи об осени: «Унылая пора! Очей очарованье!» (А. Пушкин), «Одлет бочанув» (В. Броневский), а также отрывок из поэмы Адама Мицкевича «Пан Тадеуш» о польской кухне (приготовлении бигоса).

На протяжении всего праздника звучала живая музыка (саксофон). Джазовые композиции исполнял Лазизджон Набиев — наш «пан музыкант» из «Кабачка „13 стульев”».

Ансамбль польской песни «Яжембина» вместе со всеми участниками спел польские песни «Шла джевэчка», «В желёным гаю» и песню Булата Окуджавы на стихи польской поэтессы Агнешки Осецкой «Ах, пане, панове».

Ведущие праздника — Людмила Маркова и Лариса Курзина.

Лариса КУРЗИНА,
руководитель ЦПК «Вавель»
Фото: Равиль Шакиров

Польские места Москвы

12 октября Польский культурный центр в Москве организовал экскурсию по польским местам столицы для студентов полонистики столичных вузов.

Экскурсанты посетили Милютинский переулок, центр польской жизни в XIX – начале XX века, посмотрели здание костела св. Петра и Павла, построенного в 1839–1845 гг. на средства польской общины, ознакомились с условиями жизни беженцев из Царства Польского в период Первой мировой войны и благотворительной деятельностью поляков в это время.

Погода оказалась на удивление благоприятной. Прогулка была весьма познавательной, а впечатления у всех участников — самыми положительными.

Польский культурный центр в Москве продолжит рассказывать и напоминать о польских местах столицы.

Польский культурный центр в Москве

Moskiewski pomnik Jana Pawła II

14 października 2011 roku odsłonięto w Moskwie pierwszy w Rosji pomnik papieża Jana Pawła II. Wykonany z brązu monument polskiego papieża, uznanego przez Kościół za błogosławionego, stanął w atrium Wszechrosyjskiej Państwowej Biblioteki Literatury Obcej, w centrum stolicy Rosji. Jego autorami są: ukraiński rzeźbiarz Ołeksandr Wasiakin oraz rosyjscy rzeźbiarze — Ilja i Nikita Fioklinowie. Przedstawia naturalnych rozmiarów postać siedzącego Jana Pawła II z otwartą książką na kolanach.

Monument został odlany w moskiewskiej firmie związanej z Fundacją Artistika. Ma ponad 1,8 metra wysokości i waży dwie tony. Stanął na granitowym postumencie. Pomysłodawcami wzniesienia w stolicy Rosji pomnika Jana Pawła II byli JekatierinaGienijewa, dyrektor Wszechrosyjskiej Państwowej Biblioteki Literatury Obcej, oraz Grigorij Amnuel, dyrektor Otwartego Klubu „Dialog Międzynarodowy", rosyjskiej organizacji pozarządowej. — Zawsze pamiętamy o niespełnionym marzeniu Jana Pawła II, żeby przyjechać do Rosji — mówił wówczas Amnuel. — Środowiska związane z Dialogiem Międzynarodowym od kilku lat nosiły się z pomysłem uhonorowania polskiego papieża.

Uroczystość odsłonięcia monumentu uświetniła prezentacja fragmentów utworów Jana Pawła II w wykonaniu Olgierda Łukaszewicza i artystów rosyjskich. Odtworzono też „Chaconne in memoria del Giovanni Paolo II" Krzysztofa Pendereckiego i „Te Deum" ŁarisyKrytskiej. W ceremonii wzięli udział m.in. wicemarszałek Senatu Marek Ziółkowski oraz Krzysztof Penderecki z małżonką.

Pomnik ustawiono wśród pomników i popiersi najwybitniejszych umysłów świata, m.in. Leonarda da Vinci, Niccolo Machiavellego, Heinricha Heinego, Charlesa Dickensa, Abrahama Lincolna, Mahatmy Gandhiego i Jamesa Joyce'a. Panteon ten tworzony jest od 1994 roku.

Za życia Jan Paweł II z uwagą przyglądał się temu, co się działo w Rosji. Wielokrotnie mówił o niej ciepło w swoich homiliach. Z radością przyjmował rosyjskich polityków, dyplomatów, twórców kultury i przedstawicieli młodzieży. Marzył o podróży do Rosji.

PAI

O Polakach Moskwy

W tym roku mija 100-lecie urodzin Heleny Wielikanowej (1923–1998) — znakomitej radzieckiej i rosyjskiej piosenkarki. Helena urodziła się 27 lutego 1923 r. w Moskwie w rodzinie pochodzącej z Polski. Jej ojciec był pół-Litwinem o nazwisku Velikanis.

W 1941 roku Hela ukończyła szkołę. Następnie chciała pójść do szkoły muzycznej, ale rozpoczęła się Wielka Wojna Ojczyźniana, i rodzina ewakuowała się do Tomska, gdzie Helena pracowała w szpitalu, uczestniczyła w koncertach dla rannych.

W 1944 roku Helena wróciła do Moskwy i rozpoczęła studia w Szkole Muzycznej im. Glazunova. Uczyła się bardzo dobrze, nauczyciele radzili jej poświęcić swój talent operetce, ale ją pociągała tylko estrada. Na profesjonalnej scenie Wielikanowa pojawiła się po raz pierwszy w 1948 roku, a kilka lat później przyszło uznanie.

Sukces piosenkarce zapewniły piosenki sięgające do głębi ludzkich uczuć. Takimi były „Na Kurganie", „Do przyjaciela", „Idą białe śniegi", „Konwalia", piosenki skomponowane do wierszy Siergieja Jesienina i Noweli Matwiejewej.

Po kilku latach udanych występów podczas kolejnego tournée Wielikanowa straciła swój wysoki głos z powodu niewłaściwego leczenia.

W latach 1986–1995 Wielikanowa wykładała w Instytucie Muzycznym im. Gniesinych. W 1992 roku, już w wieku 69 lat, została uhonorowana tytułem „Narodowa Artystka Federacji Rosyjskiej".

16 kwietnia 1998 roku w Moskwie odbyła się ceremonia odsłonięcia na Placu Gwiazd jej imiennej Gwiazdy.

10 listopada 1998 roku miał się odbyć „pożegnalny" (według jej słów) koncert w Domu Aktora. Helena Wielikanowa zmarła w swoim mieszkaniu dwie godziny przed koncertem. Ludzie, którzy przybyli na koncert, byli zszokowani tym, co się stało: na chwilę opuścili salę koncertową, ale wrócili do Domu Aktora z kwiatami i zapalonymi świecami w pamięć o ukochanej piosenkarce. Pochowana jest na cmentarzu Wagańkowskim w Moskwie.

Informacja
„Domu Polskiego" w Moskwie

* * *

О поляках Москвы

К 100-летию Гелены Великановой

Гелена Марцелиевна Великанова — советская и российская эстрадная певица. Народная артистка России родилась 27 февраля 1923 года в Москве в семье выходцев из Польши, её отец был наполовину литовец с фамилией Великанис.

В 1941 году Геля окончила школу, хотела поступать в музыкальное училище, но началась Великая Отечественная война, и семья эвакуировалась в Томск, где она работала в госпитале, участвовала в концертах для раненых.

В 1944 году Гелена вернулась в Москву и поступила в музыкальное училище им. Глазунова. Училась она успешно, преподаватели нацеливали её на оперетту, но её привлекала только эстрада. Окончив училище, она поступила на эстрадное отделение Школы-студии МХАТ. На профессиональную сцену Великанова вышла впервые в 1948 году, а через несколько лет к ней пришло признание.

С 1950 года Великанова — солистка-вокалистка Всесоюзного гастрольно-концертного объединения. С 1965 года — солистка-вокалистка Москонцерта. Успех к певице пришёл, когда она обратилась к песням, раскрывающим глубокие человеческие чувства, с ярко выраженным гражданским содержанием. Таковыми были «На кургане», «Другу», «Идут белые снеги», песни на стихи Сергея Есенина и Новеллы Матвеевой. Во многом поэтическая культура певицы на первом этапе сформировалась благодаря её супругу — известному поэту Николаю Доризо. Но самой известной и вызвавшей поначалу много критики стала песня «Ландыши».

После нескольких лет успешных выступлений, во время очередных гастролей, Великанова потеряла свой высокий голос (из-за неправильного лечения).

С 1986 по 1995 годы Гелена Марцелиевна преподавала в Музыкальном училище им. Гнесиных. В 1992 году уже в возрасте 69 лет она была удостоена почётного звания Народная артистка Российской Федерации.

16 апреля 1998 года состоялась церемония закладки её именной звезды на Площади звёзд у ГЦКЗ «Россия».

10 ноября 1998 года должен был состояться «прощальный» (по её собственному выражению) концерт в Доме актёра. Гелена Марцелиевна Великанова умерла в своей квартире за два часа до концерта. Люди, пришедшие на концерт, были потрясены случившимся: они ушли ненадолго, но вернулись к Дому актёра с цветами и зажжёнными свечами в память о любимой певице. Похоронена Гелена Великанова на Ваганьковском кладбище в Москве.

Информация
Дома Польского в Москве

Памяти усопших

28 октября в преддверии Дня всех святых (1 ноября) и Дня всех усопших верных (2 ноября) члены Дома Польского по традиции посетили Введенское кладбище.

На этом одном из старейших московских некрополей нашли свое упокоение многие наши соотечественники. Мы прибрали и украсили цветами могилы, а также совершили краткую заупокойную молитву. В первую очередь мы помним похороненных там наших католических пастырей. Каждый из них заслуживает особого внимания. Их служение Богу и ближним и сегодня остается для нас важным ориентиром. В качестве примера активной христианской жизни можно назвать биографию священника Анджея Буевича (+1918), имя которого помнят католики в Туле. Он также был вице-настоятелем прихода св. Екатерины в Санкт-Петербурге. Его стараниями в 1909–1910 гг. был построен каменный храм Воздвижения Св. Креста в Шлиссельбурге. В 1912–1917 гг., будучи приписанным к московскому приходу свв. апп. Петра и Павла, он исполнял свой пастырский долг в качестве капеллана русской армии. Посещая старые захоронения, мы вспомнили и тех, кто трудился на ниве науки и искусства. Поминальные свечи были зажжены у надгробий известного ученого, заслуженного профессора Московского университета биохимика Генриха Гивартовского (1816(17)–1884) и знаменитого театрального актера Казимира Бравича (1861–1912).

Сергей СЛОИСТОВ

Перевод: Елизавета Обернихина
Фото: Елизавета Обернихина, Юрий Куницкий, Андрей Лукьянский

* * *

Pamięci zmarłych

28 października, w przeddzień uroczystości Wszystkich Świętych (1 listopada) i Dnia Zadusznego (2 listopada), członkowie Domu Polskiego tradycyjnie odwiedzili Cmentarz Wwiedieński.

Wielu naszych rodaków znalazło wieczny spoczynek na tej jednej z najstarszych moskiewskich nekropolii. Groby posprzątano i udekorowano kwiatami. Przeczytana została krótka modlitwa za spokój duszy zmarłych. Przede wszystkim pamiętamy o pochowanych tam naszych katolickich pasterzach. Każdy z nich zasługuje na szczególną uwagę. Ich służba Bogu i bliźnim jest dla nas nadal ważnym punktem odniesienia. Jako przykład aktywnego życia chrześcijańskiego można wskazać biografię św. Andrzeja Bujewicza (zm. 1918), którego imię pamiętają katolicy w Tule. Był on także proboszczem Parafii pw. św. Katarzyny w Petersburgu. Dzięki jego staraniom w latach 1909–1910 zbudowano murowany Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Szlisselburgu. W latach 1912–1917 Andrzej Bujewicz został skierowany do moskiewskiej parafii pw. św. Piotra i Pawła, gdzie swą posługę duszpasterską pełnił jako kapelan armii rosyjskiej. Odwiedzając stare miejsca pochówku, wspominaliśmy także tych, którzy pracowali na polu nauki i sztuki. Znicze zapalono na nagrobkach słynnego naukowca, zasłużonego profesora Uniwersytetu Moskiewskiego, biochemika Henryka Giwartowskiego (1816(17)–1884) i słynnego aktora teatralnego Kazimierza Brawicza (1861–1912).

Sergiusz SŁOUISTOW

Zdjęcia: Elżbieta Obernichina, Jerzy Kunicki, Andrzej Lukjański

Obchody Dnia ofiar represji politycznych

30 października br. Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej wziął udział w obchodach Dnia Ofiar Represji Politycznych.

Ambasador Krzysztof Krajewski wspólnie z przedstawicielami innych placówek dyplomatycznych uczestniczył w obchodach Dnia Pamięci Ofiar Represji Politycznych zorganizowanych na dawnym poligonie NKWD w Butowie. Uczestnicy uroczystości wzięli udział w czytaniu nazwisk ofiar represji, które zostały rozstrzelane na terenie poligonu przez funkcjonariuszy NKWD w 1937 r. Ambasador złożył kwiaty i zapalił znicz na memoriale w Ogrodzie Męczenników. Wśród 20 tys. z identyfikowanych ofiar znajdująsię także Polacy.

Informacja
Ambasady RP w Moskwie

День памяти жертв политических репрессий

30 октября посол Республики Польша принял участие в Дне памяти жертв политических репрессий.

Кшиштоф Краевский вместе с представителями других дипломатических учреждений посетил бывший полигон НКВД в Бутове. Участники мероприятия приняли участие в акции прочтения фамилий жертв, которые были расстреляны на этом полигоне в 1937 г.

Посол возложил цветы и зажег свечи на мемориале в Саду Мучеников. Среди 20 тысяч жертв находятся также и поляки.

Информация
Посольства РП в Москве

День памяти жертв политических репрессий и День поминовения усопших

31 октября представители КНОО «Полония» Республики Хакасия (г. Абакан) и «Минусинская Полония» Красноярского края (г. Минусинск) посетили места захоронений жертв политических репрессий. В те страшные годы пострадали разные национальности (хакасы, немцы, эстонцы, латыши, корейцы, китайцы, казаки). Среди них было очень много поляков.

Участники мероприятия посетили мемориал жертвам политических репрессий в Республике Хакасия (центр г. Абакана). Затем в Минусинске у мемориального камня, который был установлен в 1992 году у горы Лысуха, почтили память невинно убитых земляков.

После посещения этих символических мест члены Полоний побывали на могилах умерших во время Великой Отечественной войны воспитательниц Польского детского дома в с. Малая Минуса (две могилы на местном сельском кладбище), а также возложили цветы у памятника Польским матерям и детям, умершим во время войны на Минусинской земле. Также посетили и другие могилы поляков, похороненных на минусинском старом кладбище.

Ред.

Pamięci ofiar represji politycznych i z okazji Dnia Wszystkich świętych

31 października członkowie KNOO „Polonia" Republiki Chakasji (m. Abakan) i „Polonii Minusińskiej" Kraju Krasnojarskiego (m. Munusińsk) odwiedzili miejsca ofiar represji politycznych, wśród przedstawicieli wielu narodowości — Chakasów, Niemców, Estończyków, Koreańczyków, Łotysze, Chińczyków i Kozaków — było też sporo Polaków.

Kwiaty i wieńce zostały złożone przy Memoriale ofiar represji politycznych Republiki Chakasji (pomnik znajduje się w centrum miasta Abakanu) oraz w Minusińsku przy kamieniu pamiętnym, który założony był w 1992 r.

Po odwiedzeniu głównych memoriałów Polonusi udali się na cmentarz we wsi Mała Minusa (40 km. od Abakanu), gdzie znajdują się 2 groby wychowawczyń polskiego domu dziecka w Małej Minusie (dom ten funkcjonował w latach 1943–1946), po tym pojechali na Stary Cmentarz w Minusińsku, gdzie na centralnej alei znajduje się Pomnik Polskim Matkom i Dzieciom, pochowanym w tej ziemi (pomnik wzniesiono w roku 2007). Oprócz tego odwiedzono inne polskie groby na tym cmentarzu.

Red.

Konferencja nauczycieli polonijnych

20 października 2023 roku w Moskwie odbyła się ogólnorosyjska konferencja nauczycieli polonijnych zorganizowana przez FPNKA „Kongres Polaków w Rosji" we współpracy z Wydziałem Konsularnym i Polonii Ambasady RP w Rosji.

Wydarzenie poświęcone było m. in. zagadnieniom nauczania języka polskiego w międzykulturowym rosyjskim społeczeństwie, w szczególności na poziomie szkoły podstawowej. Ważną częścią programu były warsztaty online przygotowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji Polskiej za Granicą.

W konferencji wzięło udział trzydzieścioro gości z rosyjskich regionów. Zostali przywitani przez prezez FPANK „Kongres Polaków w Rosji" Halinę Sutotowicz-Romanową i Ambasadora RP w Rosji Krzysztofa Krajewskiego, który w słowach powitalnych złożył zebranym życzenia z okazji obchodzonego w Polsce Dnia Edukacji Narodowej i życzył sukcesów i wytrwałości w ich pięknej i odpowiedzialnej pracy.

Inf. FPNKA „Kongres Polaków w Rosji"

...cześć im oddać jak należy
...
każdy więc ze świecą bieży
by na grobie w łez strumieniu
głowę zeprzeć na kamieniu...

Dziady — prasłowiańskie święto

Dziady to pradawne słowiańskie święto. Jest ono obchodzone z nocy z 31 października na 1 listopada, każdego roku. Jest to jak wiemy magiczny czas, w którym styka się świat żywych i umarłych.

Relacje z duchami

Wtedy właśnie nawiązujemy szczególne relacje z duszami naszych przodków, którzy wówczas powracają do swoich domów, gdzie zamieszkiwali za życia. Nazwa tego święta Dziady wywodzi się od białoruskiego słowa Дзяды. W zależności od regionu nazywano także to święto Radecznicą lub Zaduszkami. Sam wyraz „dziad" oznaczał po prostu przodka.

Szczególny szacunek

W dawnej tradycji słowiańskiej zawsze oddawano szacunek zarówno żywym przodkom, jak też i tym, którzy już z tego świata odeszli. W ramach obrzędów święta dziadów, należało dusze przodków należycie ugościć, aby zapewnić sobie ich przychylność. Dusze przodków karmiono i pojono miodem, kaszą, jajkami, kutią oraz wódką. Podczas tych uczt wyprawianych w dniu 1 listopada, na cmentarzach rozlewano zupy na groby, a jedzenie stałe zostawiano im w specjalnych misach.

Rozpalano ognie

Rozpalano także przy grobach ogniska oraz na rozstajnych drogach. Ognie te miały wskazywać kierunek wędrującym duszom. Zmarznięte dusze ogrzewały się właśnie przy takich ogniskach i nabierały sił aby iść dalej. Ogień również pełnił funkcję ochronną. Uniemożliwiał on wyjście na świat demonom, które dokuczały zarówno żywym jak też i spacerującym tej nocy duszom osób zmarłych.

Dziady proszalne

Tego dnia przy kościołach i cmentarzach ustawiały się dziady proszalne. Za modlitwę za zmarłych, często oni dostawali parę groszy od ludzi znajdujących się wtedy na cmentarzach.

Ciszą cmentarną ukołysani
z dala od życia i znoju
dobiwszy wreszcie do cichej przystani
odpoczywają w pokoju

Ewa MICHAŁOWSKA-WALKIEWICZ

„Polak roku we Włoszech i na Świecie”
(Rzym, 7 października 2023)

W dniu 7 października 2023 r. w Rzymie odbyła się uroczysta gala VII edycji międzynarodowego konkursu „Polak Roku we Włoszech i na Świecie”.

Wydarzeniu towarzyszył jak zwykle dodatkowy program integracyjny.

O godz. 16:00 rozpoczęła się uroczystość wręczania nagród VII edycji z bogatym programem artystycznym.

Zgromadzonych — w imieniu Zarządu Związku Polaków w Kalabrii, członków organizacji oraz KAPITUŁY konkursu — powitała Katarzyna Gralińska (Prezes ZPwK, pomysłodawczyni konkursu oraz członek Kapituły).

Konkurs został objęty patronatami honorowymi:

- Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej — Pana Prof. Tomasza Grodzkiego;
- Wicemarszałek Sejmu RP — Pani Małgorzaty Kidawy-Błońskiej.

List od Pana Marszałka Tomasza Grodzkiego, skierowany do Organizatora konkursu i Polonii świata został odczytany przez Panią Poseł dr. Bożenę Kamińską, która Jego również reprezentowała.

Po odśpiewaniu hymnu polskiego i krótkiego występu artystycznego w strojach krakowskich w wykonaniu młodej pary z Niemiec — Heleny Coviello i YukhymaBielikova — z Zespołu Folklorystycznego „Marysieńka” z Wuppertal Katarzyna Gralińska powitała przybyłych nominowanych, osoby towarzyszące, laureatów poprzednich edycji (w szczególności obecną już po raz kolejny Panią Barbarę Wojciechowską Bianco — Profesor Emeritus; Akademika Francji w dziedzinie literatury francuskiej; laureatkę pierwszej edycji) oraz przedstawicieli mass mediów:

Dziennikarkę z Dziennika Związkowego w Chicago z USA, najstarszej gazety wydawanej w języku polskim na świecie — Panią Jolantę Plesiewicz;

Członka Zarządu Związku Polskiej Emigracji w Chicago; członka Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Ameryce; fotoreportera Dziennika Związkowego w USA–Pana Dariusza Piłkę;

Dziennikarkę Radio PoloNews z Austrii — Panią Dorotę Fischer;

Zespół TV „videoPYJA” — jedynej we Włoszech telewizji Internetowej, nota bene posiadającej także stałe akredytacje przy Ambasadach RP: przy Kwirynale i przy Stolicy Apostolskiej — z szefem, Panem Jackiem Pydynem na czele;

Zespół strony internetowej prowadzonej przez młodych Polaków dla młodych Polaków mieszkających we Włoszech — POLONIA TO MY!

Podziękowała bardzo gorąco darczyńcom tegorocznej edycji:

Prezesowi „Accademia dei Rampanti” w Padwie; członkowi Kapituły, który już od drugiej edycji sponsoruje statuetki dla laureatów pierwszego miejsca — Panu Mikołajowi Winnickiemu z Włoch;

Autorce wspaniałych podręczników dla dzieci polonijnych; laureatce VI edycji konkursu — Pani Małgorzacie Pawlusiewicz z Chicago w USA.

Następnie przystąpiono do prezentacji poszczególnych kategorii i osób nominowanych. W trakcie uroczystości Sekretarz Kapituły — Magdalena Ratajewska — przedstawiła w skrócie kandydatów.

Wszystkie opisy i teksty zostały wyświetlone na ekranie, co należy do rytuału każdej edycji.

Nagrody zostały przyznane w następujących kategoriach:

- Działalnośc społeczna.
- Działalność artystyczna.
- Działalność kulturalna.
- Działalność naukowo-edukacyjna.
- Działalność gospodarczo-przedsiębiorcza.

Oraz ostatnia kategoria — POLAK Z WYBORU (dla przedstawicieli innych narodowości promujących Polskę)

I miejsce w Kategorii naukowo-edukacyjnej otrzymał Sergiusz Leończyk — za: działalność naukową i publikacyjno-edukacyjną; upowszechnianie problematyki polskiej diaspory na terenie Syberii i Rosji w XIX-XX wieku; ogromny wkład wniesiony do szkolnictwa polonijnego; setki artykułów i monografii naukowych.

Pan Sergiusz jest założycielem i pierwszym Prezesem Kulturalno-Naro-

«Поляк года в Италии и в мире»
(Рим, 7 октября 2023)

7 октября 2023 г. в столице Италии Риме, в Доме Иоанна Павла II, прошло торжественное награждение победителей VII Международного конкурса «Поляк года в Италии и в мире».

Участников этого торжественного мероприятия от имени правления Союза поляков в Калабрии и жюри конкурса приветствовала председатель Катажина Гралиньская. Она, как основатель это конкурса, проинформировала, что в этом году мероприятие проводится при содействии Маршала Сената РП профессора Томаша Гродского и Вице-Маршала Сейма Малгожаты Кидавы-Блоньской.

Депутат Сената Божена Каминьская зачитала Приветственное письмо от имени Маршала Сената РП.

После совместного исполнения гимна Польши (текст гимна связан с Италией) была показана концертная программа.

Затем состоялось основное событие торжественного вечера. Секретарь жюри Магдалена Ратаевская представила резюме-портреты кандидатов.

Победители (1, 2 и 3 места) были выделены в следующих категориях:

- Общественная деятельность.
- Артистическая деятельность.
- Культурно-просветительская деятельность.
- Научно-образовательная деятельность.
- Предпринимательская деятельность.
- И особая категория для представителей других национальностей (пропаганда польского языка и культуры) — Поляк по выбору.

Среди победителей были полонийные деятели из Германии, Австрии, Италии, США и России.

1 место в категории «Научно-образовательная деятельность» было присуждено Сергею Леончику.

Из обоснования решения жюри: «За научно-образовательную деятельность, представление проблематики польской диаспоры в Сибири и в России в XIX–XX вв. Огромный вклад в развитие польского образования, сотни статей и научных монографий».

Сергей Леончик — основатель и первый председатель КНОО «Полония» Республики Хакасия, автор программы польского языка и истории для общественных школ, редактор культурно-просветительского журнала «Rodacy — Соотечественники». В настоящее время ведет активную деятельность по популяризации истории

Сибири и польской диаспоры среди жителей современной Польши.

Сейчас Сергей Леончик, как репатриант, проживает на территории Польши, но является вице-председателем КНОО «Полония» РХ и председателем научной комиссии ОФПНКА «Конгресс поляков в России».

Награду (авторскую статуэтку) вручала член жюри, доктор университета им. Адама Мицкевича в Познани, председатель общества «Polonia — Italia» и лауреат V конкурса Лигия Хенчель.

Стоит отметить, что это первая награда в этой категории для представителя польской диаспоры из стран бывшего СССР.

Фотоотчет — https://polakrokuwewloszech.com

* * *

dowej Organizacji Społecznej „Polonia" Republiki Chakasji; autorem pierwszego programu dla szkół polonijnych w Rosji „Dzieje ojczyste", a także ponad 100 artykułów naukowych, w tym monografii: „Polskie osadnictwo wiejskie na Syberii w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku". Ponadto jest redaktorem kulturalno-oświatowego pisma „Rodacy". Prowadzi też aktywną działalność popularyzującą historię Syberii i diaspory polskiej w Rosji wśród mieszkańców Polski.

Nagrodę wręczała Pani Ligia Henczel — członkini Kapituły; doktor akademicki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Prezeska Stowarzyszenia Polonia-Italia; laureatka V edycji konkursu.

Jest to nagroda wręczona Przewodniczącemu Komisji naukowej Federalnej Polskiej Narodowo-Kulturalnej Autonomii „Kongres Polaków w Rosji", wice przewodniczącemu KNOO „Polonia" Republiki Chakasji w Abakanie. Obecnie Sergiusz Leończyk jako repatriant realizuje swoje projekty naukowe w Polsce.

Fotorelacje z wydarzenia przedstawione przez https://polakrokuwewloszech.com/

Хэллоуин по-польски

29 октября в Школе польского языка и культуры, действующей при Полонии РХ в г. Абакане, учащиеся младшей группы отметили Хэллоуин. Дети вместе с преподавателем польского языка и декоративно-прикладного искусства Ольгой Седых разучили песню о пауке и «Cukierek albo psikus», выполнили творческие языковые задания по теме «Части тела» и собрали Франкенштейна. На мастер-классе сделали светильник-мумию. Завершился праздник вручением страшных и сладких призов и совместным чаепитием.

Ред.

* * *

АБАКАН • АВАКАН

Halloween po polsku

29 października w Szkole Języka i Kultury Polskiej w Abakanie (szkółka społeczna przy KNOO „Polonia") uczniowie młodszej grupy obchodzili Halloween. Dzieci razem z nauczycielką języka polskiego i sztuki ludowej Olgą Siedych nauczyły się nowej piosenki «Cukierek albo psikus», wykonały twórcze ćwiczenia nt. „ Części ciała" i zebrały Frankensteina. Na praktycznej lekcji ze sztuki zrobiły lampion-mumię.

Zakończono obchody wręczeniem strasznych i słodkich prezentów i wspólnym piciem herbaty.

Red.

В официальном издании Министерства науки и высшего образования Российской Федерации научном журнале «Вестник Хакасского государственного университета им. Н.Ф. Катанова» № 2 (44) 2023 г., под редакцией доктора филологических наук, профессора И.В. Пекарской опубликована научная статья члена Полонии Республики Хакасия (г. Абакан) А.В. Лубышева, посвященная исследованиям в сфере обучения русскому языку в польской школе, особенностям работы с лексической синонимией на занятиях по русскому языку как иностранному.

ВЕСТНИК
ХАКАСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМ. Н. Ф. КАТАНОВА
№ 2 (44) 2023

ОСОБЕННОСТИ РАБОТЫ С ЛЕКСИЧЕСКОЙ СИНОНИМИЕЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ В ПОЛЬСКОЙ ШКОЛЕ

FEATURES OF WORKING WITH LEXICAL SYNONYMY IN RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE CLASSES IN A POLISH SCHOOL

Хакасская Полония участвует в научной работе

Автор проводит исследования учебных материалов, выпущенных в Республике Польша («Новый диалог-1» и «Новый диалог-2» ученого M. Zyber, Warszawa 2019).

Александр Лубышев отмечает, что именно в учебниках должны сочетаться различные «вербальные и невербальные способы и приемы, с помощью которых преподаватель направляет, регулирует и контролирует учебную деятельность учащихся по овладению иноязычными студентами навыками и умениями».

Редакционным советом была дана высокая оценка исследованиям автора и принято решение о включении научной статьи в настоящее научное издание.

Ред.

О польских сказках в Абакане

4 октября 2023 года в Институте непрерывного педагогического образования ХГУ им. Н.Ф. Катанова (г. Абакан, Республика Хакасия) состоялся круглый стол на тему «Роль народных сказок как средство нравственного и поликультурного воспитания детей и молодёжи».

«Полония» г. Абакана в лице председателя и студентки 2 курса ИФИ Марины Кожевниковой представила доклад на тему «Польская сказка как средство духовно-нравственного воспитания детей, молодёжи». В работе рассказывается, что польская сказка — это славянская сказка, где представлены сильные и славные герои, которые олицетворяют образ польского народа. Они связаны с сельской местностью, Балтикой, что обусловлено историческим наследием. Польские сказки учат трудолюбию, уважать старших и бороться со своими страхами. Марина Кожевникова показала студентам книгу сказок, сделанную своими руками ученицей польской школы при «Полонии» Натальей Ратниковой.

Соб. инф.

Jubileusz 550-lecia Mikołaj Kopernika

29 października 2023 roku o godzine 13:00 w Centralnej Bibliotece Miejskiej odbył się wieczór literacki, poświęcony 550-leciu Mikołaja Kopernika: „Astronom Mikołaj Kopernik i jego rewolucyjny wkład do nauki".

Organizatorem imprezy było OROO „Polskie Towarzystwo kulturalno-oświatowe Rodzina". Prowadzącą imprezę była Pani Ałła Ładan, nauczycielka szkółek języka polskiego Stowarzyszenia „Rodzina", która otworzyła wieczór literacki, poświęcony Mikołaju Kopernikowi i zapowiedziała pokaz filmu dokumentalnego o Koperniku „Serce oddane ludziom".

Po obejrzeniu filmu dla obecnych w sali członkowi Stowarzyszenia Oksana Razumowa, Galina Śliwa i Larisa Sugoniak przeczytały wiersze o Mikołaju Koperniku.

Kolejnym fragmentem wieczoru literackiego był pokaz na ekranie zdjęć pomników Mikołaja Kopernika w różnych miastach świata. Dopiero w XIX wieku Kopernikowi postawiono pomniki w Warszawie, Krakowie, Torunie i Ratyzbonie, później także w Olsztynie, Gdańsku i Wrocławiu. Na centralnym placu polskiego Torunia stoi pomnik Kopernika, na którym widnieje napis: „Który zatrzymał Słońce – poruszył ziemię". Pomnik Mikołaja Kopernika został również zainstalowany w rosyjskim mieście Kaliningradzie (Królewiec), ponieważ w 1541 roku przez prawie miesiąc wielki astronom jako lekarz był w Królewcu na zaproszenie księcia Albrechta. W Kaliningradzie jest też ulica Kopernika.

Pani Zosia Alimowa, nauczycielka języka rosyjskiego i literatury omskiej szkoły podstawowej nr. 135, która opowiedziała o życiu autobiograficznym i twórczości Mikołaja Kopernika, podczas prelekcji pokazało zdjęcia umieszczone na ekranie.

Zosia Alimowa tak opowiadała o wielkim astranomie:

„Mikołaj Kopernik urodził się 19 lutego 1473 roku w Toruniu, przy ul. Św. Anny. Dzisiaj jest to ulica Kopernika. Mikołaj był inteligentnym dzieckiem. Chętnie chodził do szkoły – najpierw w Toruniu, potem we Włocławku. Kiedy miał 17 lat, wspólnie ze swoim nauczycielem, zaprojektował zegar słoneczny. Rok później zaczął studia na Akademii Krakowskiej, które skończył w 1495 roku, ale bez tytułu magistra. Dzięki pomocy wuja wyjechał na studia prawnicze do Bolonii. Studiował prawo, jednak bardziej od prawa interesowała go astronomia. Zajął się badaniem teorii ruchu Księżyca. W 1501 roku Kopernik wrócił na krótko do Polski, ale szybko znowu wyjechał (razem z bratem Andrzejem) na następne studia. Tym razem była to medycyna na uniwersytecie w Padwie. Po studiach został lekarzem. Miał też tytuł doktora prawa kanonicznego. W 1507 roku Mikołaj znów wrócił do Polski na stałe. Zamieszkał na zamku w Lidzbarku Warmińskim. Pracował jako sekretarz i lekarz swojego wuja, biskupa warmińskie-

Памяти великого астронома

29 октября, в 13.00, в Центральной городской библиотеке г. Омска состоялся литературный вечер «Астроном Николай Коперник и его революционный вклад в науку», посвященный 550-летнему юбилею гениального польского ученого.

Участники мероприятия прослушали рассказ о жизни Николая Коперника и его научных открытиях в астрономии и математике. Презентация сопровождалась показом документальных слайдов.

Ред.

* * *

go. Cały czas zajmował się astronomią. Efektem tej pasji była teoria ruchu ciał niebieskich, zwana teorią heliocentryczną (od greckiego słowa helios — słońce). Kopernik uważał, że wszystkie planety, także Ziemia, krążą wokół słońca. Teraz musiał znaleźć argumenty, żeby przekonać świat do swojej teorii. Kilka lat później Mikołaj zamieszkał we Fromborku. Kupił tam basztę, która była dobrym punktem do obserwacji astronomicznych (wiemy na pewno, że zrobił ponad 30 obserwacji, między innymi Saturna, Marsa i Słońca). Kopernik skonstruował również wiele instrumentów astronomicznych. Interesował go kosmos i Ziemia, planeta na której mieszkał. Fascynowała go teoria, że Ziemia jest okrągła. Teorię tę potwierdziła podróż dookoła świata Ferdynanda Magellana. Praca była dla Kopernika pasją. Właściwie nie wychodził z baszty, w której zorganizował profesjonalne obserwatorium. Było ono jednocześnie gabinetem, sypialnią, jadalnią i salonem, w którym przyjmował gości. W końcu praca przyniosła efekty — Kopernik potwierdził, że Słońce jest centrum, ogromną gwiazdą, dookoła której krążą planety, a Ziemia jest jedną z tych planet. Dodatkowo powiedział, że Ziemia kręci się nie tylko wokół Słońca, ale także dookoła swojej osi. Nasz genialny astronom zdecydował się opublikować swoje notatki na ten temat i dał im tytuł „De revolutionibus orbium coelestium" (czyli O obrotach sfer niebieskich). Kopernikowi poświęcony jest obraz polskiego malarza Jana Matejki «astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem» (1872); przechowywany jest w Uniwersytecie Jagiellońskim (Kraków Należy pamiętać, że Kopernik był człowiekiem wielu talentów, człowiekiem renesansu: astronomem, matematykiem, prawnikiem, lekarzem, astrologiem, a także tłumaczem poezji włoskiej. Jednak niewiele osób wie, że Mikołaj Kopernik był także odkrywcą kanapki. Było to około 1516 roku (w czasie wojny polsko–krzyżackiej), kiedy wiele osób narzekało na ból brzucha. Według Kopernika powodem tego było jedzenie chleba. Kopernik uważał, że tą substancją było masło i w ten sposób powstała kanapka. Powinniśmy o tym pamiętać, kiedy jemy śniadanie czy kolację.

Podobno pierwszy egzemplarz tego dzieła (które obecnie znajduje się w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie) Kopernik zobaczył w roku swojej śmierci, czyli w 1543 roku. Przez wiele lat analizowano jego teorię, aż w końcu została ona uznana za niezgodną z nauką Kościoła i została wpisana do Indeksu ksiąg zakazanych, czyli tekstów, których nie można było mieć i czytać, bo mogły źle wpłynąć na wiarę. Jednak odkrycie naszego wielkiego astronoma było zbyt wielkie, żeby wszyscy o tym zapomnieli.

Mikołaj Kopernik zmarł 24 mala 1543 roku. Kolejni uczeni (Giordano Bruno czy Galileusz), studiowali teorię Kopernika, ale dopiero kilka wieków później ludzie w nią uwierzyli. Jeśli chodzi o miejsce, w którym pochowano Kopernika, to przez ponad 450 lat było ono tajemnicą. Dopiero w 2005 roku podczas badań w katedrze we Fromborku znaleziono szkielet mężczyzny i po wielu badaniach ustalono, że w tym miejscu znajdował się grób Mikołaja.22 maja 2010 roku szczątki wielkiego naukowca zostały pochowane w katedrze we Fromborku. Pochówek szczątków zbiegł się również z obchodami 750-lecia miasta".

Na zakończenie prelekcji na ekranie było zaprezentowane zdjęcie — portret Mikołaja Kopernika z rysunkiem o obrotach sfer niebieskich.

Wieczór zgromadził wielu członków organizacji polonijnych oraz miłośników kultury polskiej, mieszkańców Omska — milionowego miasta na rzece Irtysz w Zachodniej Syberii.

Walentyna SZMAKOWA,
prezes
Stowarzyszenia „Rodzina"
w Omsku

„Niesamowite losy przedmiotów” Sergiusza Fiela

NOWE KSIĄŻKI

Do drugiego tomu 5 tomowego zbioru utworów badacza polskiej historii na Syberii, pisarza i krajoznawcy, wieloletniego wice przewodniczącego ogólnorosyjskiej organizacji społecznej „Kongres Polaków w Rosji” i prezesa polonijnej organizacji obwodu tiumeńskiego „Latarnik” weszło 19 szkiców i artykułów naukowo-popularnych, poświęconych perypetiom losów niezwykłych rzeczy, niezwykłym wydarzeniom powiązanym z utworami sztuki, literatury, dokumentami, nagrobkiem czy pomnikom natury Kraju Tiumeńskiego mającym bezpośredni stosunek do polskiej i rosyjskiej historii.

Pełne przewrotności opisy podróży tych przedmiotów w czasie i przestrzeni dają pełny obraz biografii ich właścicieli. Przedmioty te są rarytasami kolekcji autora i nieprzypadkowo aneksem tego tomu jest katalog rzadkich książek i periodyków z prywatnej biblioteki autora.

Zaciekawienie czytelnika na pewno przyciągnie los medalu ze srebra Jana Filipa Holzhaeussera z wizerunkiem Stanisława Szczęsnego Potockiego 1786 roku oraz atrybucja oryginalnego portretu S. Sz. Potockiego pędzla Giovanniego Battisty Lampiego starszego z roku 1794 ze zbiorów Muzeum sztuk pięknych w Tiumeniu.

Ciekawym faktem niewątpliwie jest fakt powstania nazwy „Panin bugor” w Tobolsku; tajemnica nagrobku z żeliwa z grobu powstańca listopadowego Andrzeja Tworkowskiego (1807–1837) w Tiumeniu; treść dokumentu z historią zatrudnienia Antoniego Rydziewskiego (1873–1937), syndyka tiumeńskiej parafii p.w. św. Józefa skazanego na śmierć w okresie stalinizmu; przygody naczynia glinianego z roku 1837 znanego mistrza Ignacego Cejzyka i ustalenie autorstwa zesłańca styczniowego Juliana Jasińskiego jako twórcy portretu tiumeńskiego kupca I gildii Jana Ikonnikowa (ok. 1865).

Również „życiorysy” innych rzeczy ze zbiorów S. Fiela: oryginału drugiej części „Historii Lituanae” Alberta Wiiuka Kojałowicza (1669) z dedykacją autora Stanisławowi Zbąskiemu, sekretarzowi królów Jana Kazimierza i Jana III Sobieskiego i biskupowi Warmińskiemu; nieznanego portretu arcybiskupa Stanisława Bohusz Siestrzeńcewicza (ok. 1810), pierwszego w historii arcybiskupa mohylewskiego; srebrnej papierośnicy Jana Soleskiego, prezesa „Sokoła II” we Lwowie, z roku 1909; oryginalnego obrazu „Bolszewicki jeniec” Jerzego Kossaka z roku 1927, starodruków w językach obcych itp.

Książka jest wydana w formacie A4 w twardej okładce na błyszczącym powlekanym papierze i zawiera 164 kolorowe ilustracje.

Biorąc pod uwagę szeroki kontekst historyczny i obszerną geografią opisanych wydarzeń adresatem tej książki będą czytelnicy zainteresowani historią Polski i Syberii oraz historią sztuki i literatury na przestrzeni ostatnich stuleci.

Egzemplarze tej książki przez swoich moskiewskich kontrahentów nabyły już biblioteki uniwersyteckie w Harwardzie, Toronto i Preston, biblioteki państwowe w Niemczech: Bawarska w Monachium i Berlińska, Austriacka Narodowa Biblioteka w Wiedniu oraz szereg bibliotek w Rosji.

O swoim zainteresowaniu w zakupie książki proszę napisać do Autora: fielsergiusz@yandex.ru

Nazwa oryginalna książki: **Филь С.Г., Невероятные судьбы предметов, Тюмень: АНО «Информационно-издательский центр «Красное знамя», 2023. — 292 с.; 164 ил.**

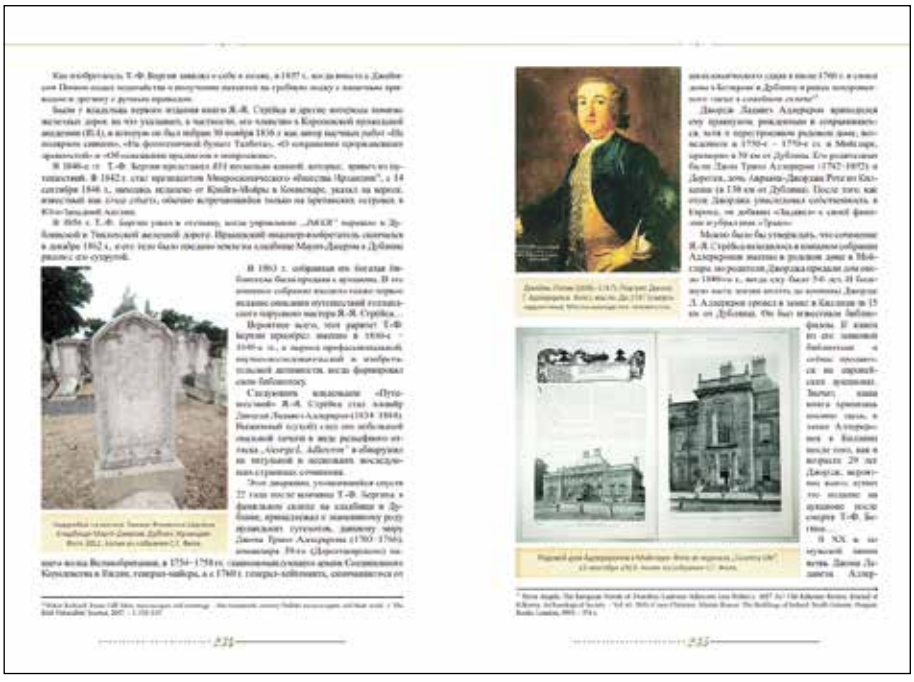

«Невероятные судьбы предметов»

В ноябре 2023 г. вышел в свет очередной труд Сергея Филя «Невероятные судьбы предметов» (Тюмень: АНО «Информационно-издательский центр «Красное знамя», 2023. — 292 с.; 164 ил.).

Во вторую книгу пятитомного собрания сочинений вошли 19 научно-исследовательских статей и очерков, посвященных перипетиям судеб уникальных вещей, стиранию белых пятен их бытования: невероятным событиям, связанным с произведениями изобразительных искусств, литературы, документами, могильной плитой, природным объектом тюменского края, относящимся к польской и российской истории.

Полные превратностей описания путешествий предметов во времени и пространстве проливают свет и на биографии их знаменитых владельцев. Объектами интригующих повествований становятся в основном раритеты собранных автором коллекций предметов старины, а завершает сборник каталог редких книг и периодических изданий личной библиотеки.

Читательский интерес вызывают описанные автором судьбы Серебряной медали с портретом Станислава Потоцкого 1786 г. и атрибуция оригинального портрета Станислава Потоцкого кисти Джованни Батисто Лампи Старшего 1794 г. из фондов Музея изобразительных искусств в Тюмени.

Кроме того, читателя точно заинтересует история о том как появилось название Панин бугор в Тобольске и тайна могильной плиты с могилы ссыльного по Ноябрьском восстании Андрея Творковского (1807–1837), а также много других интересных фактов по истории Тюменского края, связанных с историей Польши.

Произведение формата А-4 в твердом переплете отпечатано на мелованной глянцевой бумаге полностью в цвете, включая 164 иллюстрации, переплет, фронтиспис, форзац и нахзац. С учетом широкого исторического контекста и обширной географии описываемых событий адресатом книги становятся читатели, интересующиеся историей вообще и, в частности историей Польши и Сибири, а также историей искусств и литературы в панораме столетий.

Экземпляры книги через московских контрагентов уже приобрели вслед за первым томом университетские библиотеки в Гарварде, Торонто и Принстоне, государственные библиотеки Германии: Баварская (в Мюнхене) и Берлинская, Австрийская национальная библиотека в Вене, а также ряд крупных библиотек России. О желании приобрести книгу просьба сообщать по адресу автора: fielsergiusz@yandex.ru.

Автор будет рад вашим обращениям!

Об авторе.

Историк-краевед, автор множества работ о 400-летней истории поляков в Сибири. Создатель и владелец историко-этнографического музея «Поляки в Тюменском крае», Заслуженный деятель культуры РП, вице-президент ФПАНК «Конгресс поляков в России», президент РОО «Тюменский областной центр польской культуры и просвещения «Latarnik».

11 listopada w Polonii Republiki Chakasji